

Рӯҳи Нубувват: Фарёди Нимаи Шаб

Ду лавҳи Ҳабаққук

Jeff Pippenger

2012-10-13

Калимае барои равшанӣ андохтан

Ба наздикӣ мо ба омода сохтани нусхаи матнии «Ду Чадвали Ҳабаққук» оғоз кардем, то он ба забонҳои гуногун, ки дар вебгоҳи мо намояндагӣ шудаанд, тарҷума карда шавад. Вазифаи табдил додани як пешниҳоди шифоҳӣ ба пешниҳоди хаттӣ хеле бештар душвор аст аз он чӣ шояд фаҳмида шавад, агар кас бо ҳамаи он марҳилаҳо ва монеаҳое, ки бояд аз онҳо гузашт, то пешниҳоди шифоҳӣ ба пешниҳоди хаттӣ табдил дода шавад, ошно набошад, ҳамроҳ бо мушкилоти зарурии ниҳоятан тарҷума намудани ин мавод ба забонҳои гуногун дар вебгоҳ мавҷудбуда. Мо ҳамин ҳоло таҳрири нусхаи аввали яке аз наваду панҷ пешниҳодро оғоз кардем, ва ман боз як марҳилаи дигареро дарёфтам, ки мо бояд аз он низ гузарем. Ин ба рушди тадриҷии ин паём аз соли 1989 то таърихи ҳозираи мо марбут аст.

Дар пешниҳодҳое, ки тақрибан понздаҳ сол пеш ироа шуда буданд, ҳақоик мавҷуд буданд, ки фаҳмиши онҳо ҳанӯз дар ҳолати тифлонаи худ қарор дошт. Нахустини он ҳақоик, ки ман бояд равшан созам, расидани фариштаи дуум дар таърихи миллерӣ аст. Ман дар он вақт чунин мефаҳмидам, ки фариштаи дуум вақте расид, ки калисоҳои протестантӣ ба муқобили пешниҳоди Миллер аз паёми фариштаи аввал дарҳои худро бастанд, ҳамзамон бо анҷоми соли 1843. Вилиям Миллер бар ҳисоби замоне амал мекард, ки ба эътиқоди ӯ муайян месохт, ки соли 1843 аз 22 марти 1843 оғоз ёфта, дар 22 марти 1844 ба поён мерасад. Ӯ гумон дошт, ки он се нубуввате, ки дар ниҳоят бар ду чадвали муқаддас гузошта шуданд, дар соли 1843 ба анҷом мерасанд, ва бовар дошт, ки он сол дар 22 марти 1844 ба поён расидааст. Ӯ дар ду нукта иштибоҳ карда буд.

Се пешгӯии 1335 рӯзи Дониёл боби дувоздаҳум, 2520 соли «ҳафт замон»-и Левиён боби бисту шашум ва 2300 рӯзи Дониёл боби ҳаштум, ба фаҳмиши Миллер, ба моҳи марти соли 1844 анҷом меёфтанд. Баъдан Худованд Самуил Сноуро роҳнамоӣ кард, то дарёбад, ки пешгӯиҳо на дар соли 1843, балки дар соли 1844 ба поён мерасанд. Сноу ҳисоби вақти Қароитиро татбиқ намуд, ки он ҳамон татбиқи вақт набуд, ки Миллер ба кор бурда буд. Миллер аз ҳисоби вақти раббонӣ/бар пояи эътидол истифода мебард, ки солро аз баҳор то баҳор асос мегузошт.

Вақте ки мо «Ду Чадвали» Ҳабаққукро пешниҳод мекардем, мо ин воқеияти таърихиро дарк накарда будем ва таҷрибаи Миллерро барои нишон додани 22 марти соли 1844 ҳамчун омадани фариштаи дуум ва оғози вақти таъхир истифода мебардем. Ман дарк мекардам, ва ҳанӯз ҳам чунин дарк мекунам, ки омадани он фаришта ба замоне мувофиқат мекард, ки протестантҳо паёми Миллерро дар бораи фариштаи якум рад карданд, ва порчаи зер нуктаи истиноди ман буд.

«Дар моҳи июни соли 1842 чаноби Миллер дар калисои кӯчаи Каско дар Портленд силсилаи дуҷуми мавъизаҳои худро ироа намуд. Ман иштирок дар ин мавъизаҳоро имтиёзи бузурге мешуморидам; зеро ман ба рӯҳафтадагиро гирифтор шуда будам ва худро барои мулоқот бо Начотдихандаи худ омода ҳис намекардам. Ин силсилаи дуҷум дар шаҳр нисбат ба силсилаи аввал ҳаяҷони бисёр бештаре ба вуҷуд овард. Ба ҷуз чанд истисно, ҷамоатҳои гуногуни мазҳабӣ дарҳои калисоҳои худро ба рӯи чаноби Миллер бастанд. Мавъизаҳои бисёре аз минбарҳои гуногун саъй мекарданд, ки иштибоҳҳои ба гӯё мухлисиёнаи ин воиз нисбатдодашударо фош созанд; аммо издиҳоми шунавандагони нигарон дар маҷлисҳои ӯ иштирок мекарданд, ва бисёре натавонистанд ба дохили бино дароянд. Ҷамоатҳо ба таври ғайриодӣ ором ва бодикқат буданд». Life Sketches, 27.

Ман фаҳмидам, ки баста шудани дарҳо нисбат ба паёми Миллер оғози рад кардани ғариштаи аввалро нишон медод, ва мувофиқи фаҳмиши ҳуди Миллер дар бораи ҳисобкунии вақт бар асоси усули раббонӣ / эътидолӣ, ман гумон доштам, ки 22 март соли 1844 анҷоми соли 1843-ро нишон медиҳад. Муаррифии Миллер дар Портленд дар моҳи июни соли 1842 дар ҳақиқат як аломати роҳест, ки радшавии тадриҷиро муайян мекунад, ки ниҳоятан 18 апрели соли 1844 ба анҷом расид, аммо дар вақти он муаррифиҳо мо ҳанӯз татбиқи ҳисобкунии вақти қароимии Самуэл Сноуро эътироф накарда будем.

Дар нахустин пешниҳодие, ки мо ба таҳрири матнӣ оғоз кардем, ман дидам, ки он чи дар он вақт сабт шудааст, ба назар чунин менамояд, ки ба он чи мо ҳоло таълим медиҳем, муҳолифат мекунад. Ҳам мекунад ва ҳам намекунад. Ин фақат таъкидест бар фарорасии тадриҷии ғариштаи дуҷум, ва ҳамчунин намунае аз бозкушоии тадриҷии мӯҳри ин паём, чунон ки дар таърихи миллериён низ чунин буд. Ин ёддошти тавзеҳӣ бояд ба онҳое муроҷиат намояд, ки аз мушаххас кардани 19 апрели соли 1844 ҳамчун нахустин ноумедии миллериён ва аз он чи дар гузашта таълим дода мешуд, пешпо хӯрдаанд.

«Паёмҳои якум ва дуҷум дар солҳои 1843 ва 1844 дода шуданд, ва акнун мо зерини эълони паёми сеюм қарор дорем; аммо ҳар се паём ҳанӯз ҳам бояд эълон карда шаванд. Ҳоло низ, ҳамон тавре ки пештар буд, такрор шудани онҳо барои онҳое ки дар ҷустуҷӯи ҳақиқат ҳастанд, ба ҳамон андоза зарурӣ мебошад. Бо қалам ва овоз мо бояд ин эълонро танинандоз намоем ва тартиби онҳоро, инчунин татбиқи пешгӯиҳоеро, ки моро ба паёми ғариштаи сеюм мерасонанд, нишон диҳем. Паёми сеюм бе паёмҳои якум ва дуҷум вуҷуд дошта наметавонад. Ин паёмҳоро мо бояд ба ҷаҳон тавассути нашрияҳо ва мавъизаҳо расонем ва дар ҳатти таърихи пешгӯёна чизҳоеро, ки рӯй додаанд ва чизҳоеро, ки рӯй хоҳанд дод, нишон диҳем». Selected Messages, book 2, 104.

Ду ҷадвали Ҳабаққук 1 аз 95

Муқаддима ба ду лавҳаи Ҳабаққук ва нидои нисфи шаб

Дар ин силсила, мо ба ду ҷадвали Ҳабаққук — Ҷадвалҳои 1843 ва 1850 — дар тӯли як давраи тӯлонӣ назар хоҳем афканд. Мо оғозро бо ба ҷойи худ гузоштани Нидои Нисфи Шаб хоҳем кард. Чунон ки зикр шуд, қисми зиёди баёнҳои ибтидоӣ барои онҳое, ки бо ин паём

ошноянд, такрори матлаб хоҳад буд, аммо азбаски мо силсилаеро омода месозем, ки мумкин аст аз ҷониби касоне, ки ба ин паём навад, низ омӯхта шавад, лозим аст барои онҳо баъзе андешаҳои асосиро баён намоем. Мо аз Нидои Нисфи Шаб оғоз хоҳем кард ва диққатро ба ҷанбае равона месозем, ки дар рӯъёи аввалини Эллен Уайт дида мешавад. Биёед сархати аввалро аз Christian Experience and Teachings, саҳифаи 57 бихонем.

Чанде баъд аз гузашти айёми соли 1844 рӯъёи нахустини ошкори ман ба ман ато гардид. Ман дар Портленд, иёлати Мэн, ба дидори хонум Ҳейнс рафта будам, хоҳари азизе дар Масех, ки дилаш бо дили ман пайванд ёфта буд. Панҷ нафари мо, ки ҳама зан будем, оромона назди курбонгоҳи хонаводагӣ зону зада будем. Ҳангоме ки мо дуо мекардем, қудрати Худо бар ман нозил шуд, чунон ки ҳеҷ гоҳ пеш аз он нашуда буд.

Ин панҷ зан, ки дилҳояшон бо Хоҳар Уайт пайванд ёфта буданд, ба ҳеҷ гуна зуҳури қудрати Худо муҳолифат намекарданд. Ҷолиби таваҷҷуҳ он аст, ки ҳамаи онҳо зан буданд, ки калисоро намояндагӣ мекунанд, ва шумораи онҳо панҷ буд, ки мумкин аст ҳамчун панҷ бокираи доно дида шавад. Ин танҳо як мушоҳида аст.

Ба назарам чунин менамуд, ки маро нур ихота кардааст ва ман аз замин ҳарчи болотар ва болотар мебароям. Ман рӯй гардондам, то дар ҷаҳон халқи адвентиёно бичӯям, аммо онҳоро наёфтам, ки овозе ба ман гуфт: «Боз назар кун ва андаке болотар нигоҳ кун». Бо ин, чашмонамро боло бардоштам ва роҳи рости тангери дидам, ки баланд болотар аз ҷаҳон бардошта шуда буд. Дар ин роҳ халқи адвентиён сӯи шаҳр сафар мекарданд, ки дар канори дури роҳ воқеъ буд. Дар оғози роҳ, дар пушти сари онҳо, нури дурахшоне барпо шуда буд, ки фариштае ба ман гуфт он Фарёди Нисфи Шаб аст. Ин нур дар тамоми роҳ медурахшид ва барои пойҳои онҳо равшанӣ медод, то мабодо пешпо хӯранд. Агар чашмони худро ба Исо, ки андаке пеши онҳо буд ва онҳоро ба шаҳр роҳбарӣ мекард, устувор медоштан, онҳо дар амон буданд. Аммо дере нагузашта, баъзеҳо хаста шуданд ва гуфтанд, ки шаҳр хеле дур аст ва онҳо интизор буданд, ки пештар ба он дохил шуда бошанд. Он гоҳ Исо онҳоро бо боло бурдани дасти ростии пурчалолӣ Худ дилгарм мекард, ва аз дасти Ӯ нуре мебаромад, ки бар гурӯҳи адвентиён мавҷ мезад, ва онҳо нидо мекарданд: «Ҳалелуёҳ!» Дигарон бошад, бо беандешагӣ нуреро, ки дар паси онҳо буд, инкор карданд ва гуфтанд, ки онҳоро то ин ҳад дур Худо роҳнамоӣ накардааст. Нуре, ки дар пушти сарашон буд, хомӯш шуд ва пойҳои онҳоро дар торикии комил гузошт, ва онҳо пешпо хӯрда, нишонро ва Исоро аз назар гум карданд ва аз роҳ ба ҷаҳони тира ва шарииро поён афтоданд.

Уилям Миллер ва Нидои Нисфи Шаб

Дар ин муаррифии аввал, пас аз баёни чанд нукта, мо Конфронси Адвентистони Лоу Ҳэмптонро дар моҳи декабри соли 1844 баррасӣ хоҳем кард. Дар ин конфронс, бархе аз миллериён ҷамъ омаданд, ва Уилям Миллер фаҳмиши Фарёди Нимашабро рад кард. Мантиқ дар ин ҷо он аст, ки ин рӯъё, ҳарчанд барои ҳамаи мо буд, махсусан барои Уилям Миллер буд.

Дар ҳамон моҳ, Уилям Миллер нуреро, ки пушти сарашон буд — Нидои Нимашабро — инкор кард, ки ин боиси он мегардид, ки ӯ аз роҳ ба сӯи ҷаҳони шаририёни поён афтад. Мо паёмадҳои инро баррасӣ хоҳем кард. Далелҳои таърихӣ нишон медиҳанд, ки ҳамаи миллериён бар он бовар буданд, ки онҳо тамсили даҳ бокираро иҷро мекарданд; ин дар миёни онҳо амри маъмулан маълум буд. Мо нишон хоҳем дод, ки Уилям Миллер дарки он чиро дошт, ки Нидои Нимашаб чист. Миллер бовар дошт, ки Нидои Нимашаб ҳамон паёми соати довари Дониёл 8:14 ва Ваҳй 14:6–9 аст. Ӯ бовар дошт, ки паёме, ки аз аввали солҳои 1830 мавъиза кардани онро оғоз намуд, ҳамон Нидои Нимашаб аст: «Инак, домод меояд», ва ин ки Исо ҳамчун домод ба ҷаҳон меомад.

Барои қисми зиёди таърихи миллериён, онҳо бовар доштанд, ки масали даҳ бокираро иҷро карда истодаанд, аммо гумон мекарданд, ки Нидои Нисфи Шаб он паёме буд, ки худ онҳо мавъиза мекарданд. Бо вучуди ин, то тобистони соли 1844, як фаҳмиши нав ва дуруст падид омад: Нидои Нисфи Шаб ҳаракати Моҳи Ҳафтум буд, ки дар он интизор мерафт Исо дар рӯзи даҳуми моҳи ҳафтум биёяд. Ин ҳамон Нидои ҳақиқии Нисфи Шаб буд. Вақте ки Миллер дар моҳи декабри соли 1844 Нидои ҳақиқии Нисфи Шабро рад кард, ӯ таърихи тобистони соли 1844-ро рад мекард ва ба мавқеи пешинаи худ бармегашт, ки он танҳо ҳамон паёми умумии аз солҳои 1830-ум будааст. Дарки динамикаи Нидои Нисфи Шаб аҳамияти ҳалқунанда дорад. Агар шумо 2520-ро он тавре, ки миллериён мефаҳмиданд, нафаҳмед, шумо Нидои Нисфи Шабро фаҳмида наметавонед. Агар шумо Нидои Нисфи Шабро он тавре, ки миллериён мефаҳмиданд, фаҳмида натавонед, шумо аз роҳ ба дунёи шарири поён меафтед.

Дар ин пешниҳод, мо бо баъзе ҳақиқатҳои, ки имрӯз дар Адвентизм ошкоро рад карда мешаванд, аз рӯи ҷадвал оғоз хоҳем кард. Институти Тадқиқоти Китоби Муқаддаси Калисои Адвентистони Рӯзи Ҳафтум ва аксари илоҳиётшиносони адвентист 2520-ро рад мекунад. Мо ҳангоми идома додан ин масъаларо аз рӯи Китоби Муқаддас баррасӣ хоҳем кард, аммо дар оғоз нишон хоҳем дод, ки Эллен Уайт 2520-ро комилан ҷонибдорӣ мекунад. Институт ва аксари илоҳиётшиносон инчунин фаҳмиши пешравонро дар бораи «Ҳамешагӣ» рад мекунад. Мо нишон хоҳем дод, ки рад кардани фаҳмиши пешравон, ки «Ҳамешагӣ» бутпарастист, ба маънои рад кардани Рӯҳи Нубувват аст. Институт инчунин фаҳмиши пешравонро дар бораи карнайҳо — Карнаи Панҷум ва Карнаи Шашум — ошкоро рад мекунад. Мо аз он оғоз хоҳем кард, ки нишон диҳем: рад кардани фаҳмиши пешравон дар бораи карнайҳо ба маънои рад кардани Рӯҳи Нубувват аст.

Имрӯз, аксари адвентистҳо, дар беҳтарин ҳолат, дар бораи 1290 ва 1335 тасаввури норавшан доранд. Бе фаҳмиши пешоҳангон оид ба 1335, барои муайян кардани вақти таъхир, ки 22 март соли 1844 оғоз ёфт, ҳеҷ асоснокии Китоби Муқаддас вучуд надорад. Бе дарки вақти таъхир, кас наметавонад динамикаи Фарёди Нимашабро бифаҳмад. Бе дарки Фарёди Нимашаб, кас аз роҳ ба сӯи ҷаҳони шарири поён меафтад. Мо ин ҳақиқатҳоро дар ҷадвал дар партави тасдиқи равшани Рӯҳи Нубувват нишон хоҳем дод, ва сипас онҳоро аз Каломи Худо таҳлил хоҳем кард. Аммо нахуст, лозим аст бубинем, ки таърихи миллериёни чӣ ихота мекард ва Фарёди Нимашабро чӣ ба вучуд овард.

Таърихи Миллеритҳо ва омадани фариштаи аввал

Мо аз Уриё Смит аз китоби *Thoughts on Daniel and Revelation*, саҳифаи 521, оғоз мекунем, то таърихи миллеритӣ ва соли 1798-ро нишон диҳем. Уриё Смит менависад: «Хронологияи воқеаҳои Ваҳй 10 боз ҳам аз он далел муайян мегардад, ки ин фаришта бо фариштаи якуми Ваҳй 14 яксон аст». Дар Ваҳй 10, як фариштаи қавӣ аз осмон фуруд меояд, ва дар дасти ӯ китобчаи кушодае ҳаст. Эллен Уайт ба мо хабар медиҳад, ки ин фариштаи қавӣ Исои Масеҳ аст, ва китобча — китоби Дониёл. Дар поёни боби даҳум, ба Юҳанно гуфта мешавад, ки китобчаро бихӯрад, ки он дар даҳонаш ширин хоҳад буд, вале дар шикамаш талх. Юҳанно таърихи миллеритиро ифода мекунад, ки дар он паёми Дониёл ширин аст, аммо ба ноумедии талх меоварад. Фариштаи қавии Ваҳй 10, мувофиқи пешвоёни пешин, ҳамон фариштаи якуми Ваҳй 14 аст — онҳо як фариштаанд.

Мо бисёр вақт барои мушаххасан баррасӣ кардани ин фариштагон дар Ваҳй вақти зиёд сарф намекунем, аммо бояд бикунем. Фариштаи кудратманд дар Ваҳй 10 ҳамон фариштаест, ки Вилиям Миллер бовар дошт бо ба анҷом расонидани кори фариштаи якуми Ваҳй 14 нидои нисфи шабро иҷро мекард: «Аз Худо битарсед ва Ӯро ҷалол диҳед, зеро соати доварии Ӯ фаро расидааст». Соати доварии Ӯ ба Дониёл 8:14 ишора мекунад. Ин фариштагон ҷанбаҳои гуногуни кори анҷомёфтaro муайян месозанд.

Боз ба суханони Уриё Смит бармегардем: «Таърихнигории рӯйдодҳои Ваҳйи 10 боз ҳам бештар аз он ҷиҳат муайян мегардад, ки ин фаришта бо фариштаи аввали Ваҳйи 14 як аст». Ӯ мефаҳмонад, ки чӣ чиз онҳоро ба ҳам мепайвандад: ҳар ду паёми махсусе доранд, ки бояд эълон кунанд; ҳар ду эълони худро бо овози баланд баён менамоянд; ҳар ду забони монандеро ба кор мебаранд, ки ба Офаридгор ишора мекунад; ва ҳар ду вақтро эълон мекунанд — яке қасам меҳӯрад, ки дигар вақт нахоҳад буд, ва дигаре эълон мекунад, ки соати доварии Худо фаро расидааст. Паёми Ваҳйи 14:6 дар ҳамин ҷониби оғози замони охир ҷойгир аст.

Урия Смит изҳор медорад, ки вақти охир соли 1798 аст, ва паёми Ваҳй 14 баъд аз он меояд. Ӯ менависад: «Аммо паёми Ваҳй 14:6 дар ин ҷониби оғози вақти охир ҷойгир аст. Он эълони фаро расидани соати доварии Худост, ва бинобар ин бояд татбиқи худро дар насли охириин дошта бошад. Павлус соати фаро расидани довариро мавъиза накард. Лютер ва ҳамкорони ӯ низ онро мавъиза накарданд. Павлус дар бораи доварие, ки меояд, ҳамчун воқеае номуайянан дар оянда, баҳс мекард, ва Лютер онро, ақаллан, аз айёми худ се сад сол дуртар қарор дод. Ғайр аз ин, Павлус калисоро хушдор медиҳад, ки то вақти муайяне аз ҳар гуна ҷунин мавъиза, ки соати доварии Худо фаро расидааст, эҳтиёт кунад». Дар 2 Таслӯникиён 2:1–3 Павлус мегӯяд, ки рӯзи Масеҳ наздик нест, то он даме ки аввал иртидод ба вуқӯъ наояд ва марди гуноҳ ошкор гардад. Павлус марди гуноҳ, шохи хурд, папагиро муаррифӣ мекунад ва тамоми давраи ҳукмронии онро, ки 1260 сол давом карда, дар соли 1798 ба анҷом расид, бо як хушдор фаро мегирад.

Соли 1798 маҳдудияте, ки бар зидди эълон кардани наздик будани рӯзи Масеҳ вучуд дошт, бардошта шуд. Замони поён оғоз ёфт, ва мӯҳр аз китоби хурд гирифта шуд. Аз он вақт

инҷониб, фариштаи Ваҳйи 14 ба пеш баромадааст. Уриё Смит мегӯяд: «Агар онро бубинед, аз соли 1798 паёми фариштаи аввал ба пеш рафтааст. Дар соли 1798, фариштаи аввали Ваҳйи 14 дар таърих падида мешавад» — ин фаҳмиши пешоҳангон аст. «Аз он вақт инҷониб, фариштаи Ваҳйи 14 соати довари Худоро, ки фаро расидааст, эълон кардааст, ва фариштаи боби даҳум бар баҳр ва бар замин истода, қасам хӯрдааст, ки дигар вақт нахоҳад буд. Хувияти онҳо бебаҳс аст. Ҳама далелҳое, ки ҷойгоҳи яке аз онҳоро муайян мекунад, барои дигаре низ қувват доранд. Насли ҳозира шоҳиди иҷрои ин ду нубувват аст. Дар мавъизаи кардани омадани Масеҳ, махсусан аз соли 1840 то 1844, иҷрои комил ва муфассали онҳо оғоз ёфт.»

Смит солҳои 1840 ва 1844-ро дар иртибот ба фариштаи аввалини Ваҳй 14, ки дар соли 1798 омадааст, нишон медиҳад, аммо ҳамчунин фариштаи аввалро дар соли 1840 низ муайян мекунад, ки дар он паём қудратманд мегардад. Дар мавъизаи омадани Масеҳ, махсусан аз соли 1840 то 1844, иҷрои пурраи онҳо оғоз ёфт. Мавқеи фаришта, ки як пояш бар баҳр ва пои дигараш бар хушкӣ аст, фарогирии васеи эълони ӯро нишон медиҳад. Ин паём аз укёнус убур мекард ва ба халқҳои гуногун паҳн мешуд, ва эълони омадани Масеҳ воқеан ба ҳар истгоҳи миссионерӣ дар ҷаҳон расид. Аз соли 1840 паёми фариштаи аввал, мувофиқи гуфтаи Эллен Уайт, ба ҳар истгоҳи миссионерӣ дар ҷаҳон бурда шуд. Ин ҳангоме иҷро гардид, ки усули сол-рӯзии нубуввати Китоби Муқаддас бо фурӯпошии Империяи Усмонӣ тасдиқ шуд. Мо дар ин ҷо ҳоло бо ҷузъиёти саруқор надорем, балки заминаро барои таърихи миллериҳои ва динамикаи Нидои Нисфи Шаб фароҳам месозем.

Рӯйдодҳои Муҳими Таърихӣ: 1833 ва Фурӯ Рехтани Ситораҳо

Соли 1833 афтодани ситораҳо ба амал омад. Эллен Уайт дар китоби «Муборизаи бузург», сах. 333, чунин шарҳ медиҳад: «Дар соли 1833, ду сол пас аз он ки Миллер дар назди омма ба пешниҳоди далелҳои омадани наздики Масеҳ оғоз кард, охири нишонаи падидаи омад, ки Наҷотдиҳанда онро ҳамчун аломати омадани дуҷуми Худ ваъда карда буд. Исо гуфт: “Ситораҳо аз осмон фурӯ хоҳанд афтод”. Матто 24:29. Ва Юҳанно дар Ваҳй, ҳангоме ки дар рӯё манзараҳоеро медид, ки бояд рӯзи Худоро пешгӯӣ мекарданд, чунин эълон намуд: “Ситораҳои осмон бар замин афтоданд, чунон ки дарахти анҷир анҷирҳои норасидаи худро, вақте ки аз шамоли саҳт тақон дода мешавад, мерезонад”. Ваҳй 6:13. Ин пешгӯӣ иҷрошавии барҷаста ва таъсирбахши худро дар бориши бузурги шиҳобҳои шаби 13 ноябри соли 1833 ёфт».

Гувоҳии Уилям Миллер чунин баён мекунад:

«Рӯзи шанбе, баъд аз субҳона, — дар тобиستони соли 1833, — ман назди мизи кориам нишастам, то баъзе нуктаеро баррасӣ намоям; ва чун бархостам, то барои кор берун равам, ин суҳан бо нерӯе бештар аз ҳар вақти дигар ба дилам нишаст: «Бирав ва онро ба ҷаҳон бигӯ». Ин таъсир чунон ногаҳонӣ буд ва бо чунон қувват фаро расид, ки ман ба курсии худ фурӯ нишаста, гуфтам: «Худовандо, ман рафта наметавонам». «Чаро не?» — гӯё посух чунин буд; ва он гоҳ ҳамаи баҳонаҳои ман пеш омаданд, норасоии қобилият; аммо андӯҳи ман чунон бузург гардид, ки бо Худо аҳди ҷиддӣ бастам, ки

агар Ў рохро боз кунад, хоҳам рафт ва вазифаи худро нисбат ба ҷаҳон ба ҷо хоҳам овард. «Аз боз кардани роҳ чӣ дар назар дорӣ?» — гӯё ба ман расид. Пас, гуфтам ман, агар ба ман даъвате шавад, ки дар ҷое ба таври оммавӣ сухан гӯям, хоҳам рафт ва он чиро, ки дар Китоби Муқаддас дар бораи омадани Худованд меёбам, ба онҳо хоҳам гуфт. Ҳамон дам тамоми бори ман бардошта шуд. Ва ман шод гардидам, ки эҳтимолан аз ман чунин чизе талаб нахоҳад шуд, зеро ҳаргиз чунин даъвате надошта будам, озмоишҳои ман маълум набуданд, ва ман бисёр кам умед доштам, ки ба ягон майдони хизмат даъват шавам. Тақрибан баъд аз ним соат аз ин вақт, пеш аз он ки аз ҳуҷра баромада бошам, писари ҷаноби Гилфорд аз Дрезден, ки тақрибан шонздаҳ мил аз маҳалли иқомати ман дур буд, ворид шуд ва гуфт, ки падараш ўро ба суроғи ман фиристодааст ва мехоҳад, ки ман ҳамроҳи ў ба ҳонашон равам, зеро гумон мекардам, ки шояд мехоҳад маро барои ягон кор бубинад. Аз ў пурсидам, ки чӣ мехоҳад. Ў ҷавоб дод, ки рӯзи дигар дар калисои онҳо мавъизае нахоҳад буд, ва падараш мехоҳад, ки ман биёям ва бо мардум дар бораи мавзӯи омадани Худованд сухан гӯям. Ман дарҳол аз худ барои он ки чунин аҳд баста будам, ба ҳашм омадам. Дарҳол бар зидди Худованд исён кардам ва қарор додам, ки наравам. Ман он писарро бе он ки ба ў ҷавобе диҳам, тарк кардам ва бо изтиробии бисёр ба ҷангалзори наздике канора гирифтам. Сипас тақрибан як соат бо Худованд мубориза бурдам, кӯшиш менамудам худро аз аҳде, ки бо Ў баста будам, озод созам, аммо ҳеч тасалло наёфтам. Бар вичдонам чунин нақш баст: «Оё бо Худо аҳд мебандӣ ва онро ин қадар зуд мешиканӣ?» ва гуноҳнокии ғавқулодаи чунин рафтор маро фаро гирифт. Ниҳоят таслим шудам ва ба Худованд ваъда додам, ки агар Ў маро қувват бахшад, хоҳам рафт ва ба Ў таваккал хоҳам кард, то ғайб ва қобилият бахшад, ки ҳар он чиро аз ман талаб кунад, ба ҷо оварам. Ман ба ҳона бозгаштам ва дидам, ки он писар ҳанўз мунтазир аст. Ў то баъд аз нисфирӯзӣ монд, ва ман ҳамроҳи ў ба Дрезден баргаштам».

Ҳамин тавр Миллер, дар тобистони соли 1833, ба таври оммавӣ ба пешниҳод кардани ин паём оғоз намуд. Дар моҳи декабри соли 1833, афтидани ситорагон ба паёми ў ҷиддиёт бахшид.

1840: Иҷрои пешгӯӣ ва Империяи Усмонӣ

Соли 1840 Эллен Уайт дар бораи як иҷрои ҳайратовари пешгӯӣ изҳори назар мекунад. Ин порча дар Рӯҳи Нубувват бисёр вақт мавриди баҳс қарор гирифтааст; баъзеҳо иддао мекунанд, ки Урия Смит онро ба китоби «Ҷанҷоли Бузург» ворид кардааст, аммо ин иддаоҳо беасосанд. Ў дар бораи пайдарпаии иҷроҳои пешгӯёна сухан мегӯяд, ки то соли 1840 роҳ мебурданд, аз ҷумла сукути ситорагон ва Рӯзи Торӣ. Ў менависад: «Дар соли 1840, иҷрои дигари ҳайратовари пешгӯӣ таваҷҷуҳи густурдаеро барангехт».

Вай ба пешгӯии Китоби Муқаддас ишора мекунад, на танҳо ба пешгӯии инсонии Ҷосия Литч.

«Ду сол пеш аз он, Ҷосия Литч, ки яке аз ходимони пешбари воизони омадани дуюм буд, тафсире бар Ваҳй 9 нашр намуда, сукути Империяи Усмониро пешгӯӣ карда буд. Мувофиқи ҳисобҳои ў, ин қудрат бояд 11 августи соли 1840 сарнагун мегардид. Дар вақти муайяншуда, Туркия ба василаи сафирони худ ғимояти Қудратҳои муттаҳидан

Аврупоро пазируфт ва ба ҳамин тарз худро зери назорати миллатҳои масеҳӣ қарор дод. Ин воқеа пешгӯиро ба таври дақиқ ба иҷро расонид. Вақте ки ин маълум гардид, анбӯҳи зиёде ба дурустии усулҳои тафсири нубувватӣ, ки Миллер ва ҳамкоронаш пазируфта буданд, муътақид шуданд, ва ба ҳаракати адвентӣ такони шигифтангезе бахшида шуд. Мардони донишманд ва соҳибмақом бо Миллер дар мавъиза кардан ва нашр намудани ақидаҳои ӯ ҳамроҳ шуданд, ва аз соли 1840 то 1844 ин кор ба суръат густариш ёфт.»

Урия Смит ба мо гуфта буд, ки фариштаи якуми Ваҳйи 14 дар соли 1798 расид, аммо ӯ ҳамон фариштаест, ки дар Ваҳйи 10 зикр шудааст. Дар Ваҳйи 10 ба Юҳанно гуфта мешавад, ки китоби хурдро аз дасти фаришта бигирад ва онро бихӯрад, ва он дар даҳонаш ширин хоҳад шуд. Паёми миллериён 11 августи соли 1840 ширин гардид, пас аз ду соли пешгӯии фурӯпошии Империяи Усмонӣ бар асоси усули сол-рӯзии пешгӯии Китоби Муқаддас. Вақте ки ин воқеа дақиқан ба амал омад, паёме, ки онҳо мавъиза мекарданд, дар даҳони онҳо ширин шуд.

11 августи соли 1840 ин паём дар даҳони онҳо ширин гардид. Ба Юҳанно гуфта мешавад, ки китоби хурдро аз дасти фариштае, ки нозил шудааст, бигирад. Фаришта 11 августи соли 1840 нозил мешавад, ва ин фариштаи Ваҳй 10 ҳамон фариштаи аввали Ваҳй 14 аст. Фариштаи Ваҳй 14 дар соли 1798, дар замони анҷом, мерасад, аммо паёми ӯ дар соли 1840 қудратманд мегардад. Эллен Уайт мегӯяд, ки вақте ин воқеа маълум гардид, издиҳоми бисёре ба дурустии усулҳои тафсири нубувват, ки аз ҷониби Миллер ва ҳамкоронаш пазируфта шуда буданд, муътақид шуданд. Аз солҳои 1930-юм, ки оғози он аз соли 1919 буд, аммо махсусан дар солҳои 1930-юм, адвентизм қоидаҳои тафсири нубувватро, ки Миллер ва ҳамкоронаш қабул карда буданд, рад намудааст — ва он қоидаҳо ҳамон усули proof text-и омӯзиши Китоби Муқаддас буданд.

Чадвали соли 1843 ва Замони таъхир

Нишондиҳандаи навбатӣ дар таърих чадвали 1843 мебошад, ки дар моҳи майи 1842 таҳия шудааст. Эллен Уайт мегӯяд: «Ман дидам, ки чадвали 1843 бо дасти Худованд раҳнамунӣ шудааст ва он набояд тағйир дода шавад; ки рақамҳо ҳамон гуна буданд, ки Ӯ меҳост, ва дасти Ӯ бар он буд ва иштибоҳро дар баъзе аз рақамҳо пинҳон дошт, то ҳеҷ кас онро дида натавонад, то вақте ки дасти Ӯ бардошта шуд». Ин чадвал нишони роҳнамои нубувватӣ аст, ки дар моҳи майи 1842 таҳия шудааст. Дар моҳи июни 1842, калисоҳои протестантӣ ба бастанӣ дарҳои худ оғоз карданд ва фариштаи дуюм фаро мерасад.

Аз «Testimonies», ҷилди якум, саҳифаи 21: «Дар моҳи июни соли 1842, ҷаноби Миллер давраи дуюми лексияҳои худро дар Калисои кӯчаи Каско дар Портленд, Мэн, баргузор кард. Ба ҷуз ҷанд истисно, мазҳабҳои гуногун дарҳои калисоҳои худро ба рӯи ҷаноби Миллер бастанд». Эллен Уайт ба мо хабар медиҳад, ки мо, ҳамчун масеҳиёни адвентисти рӯзи ҳафтум, бояд аз сабаб ба натиҷа мулоҳиза ронданро биомӯзем. Сабабе, ки калисоҳои протестантиро ба бастанӣ дарҳои худ водошт, ҷорӣ шудани ҳамин чадвал буд. Вақте ки чадвал дар моҳи май ҷорӣ карда шуд, калисоҳои протестантӣ ба чунин хулоса омаданд, ки миллериён мутаассибони гумроҳанд.

Нахустин ноумедӣ баъд меояд. Аз «Муборизаи бузург», саҳифаи 393:

Ҳанӯз дар соли 1842, роҳнамоие, ки дар ин пешгӯӣ дода шуда буд — то рӯё навишта шавад ва бар лавҳаҳо равшан гардонда шавад, то хонандаи он битавонад бидавад, — ба Чарлз Фитч фикри омода сохтани як ҷадвали пешгӯйиро барои тасвир намудани рӯёҳои Дониёл ва Ваҳй бахшида буд. Чарлз Фитч, ки андаке пеш аз Ноумедии Бузург 22 октябри соли 1844 даргузашт, дар ин таърих аз ҷониби Худованд мавриди истифода қарор гирифт. Ӯ ҷадвалро омода кард, ки он дар моҳи майи соли 1842 ба нашр расид.

Наشري ин ҷадвал ҳамчун иҷрои амри Ҳабаққук доништа мешуд. Бо вучуди ин, ҳеҷ кас таъхири зоҳириро дар амалӣ шудани рӯё пай набурд. Дар ҳамон пешгӯӣ замони даранг низ нишон дода шудааст. Пас аз ноумедӣ, ин навишта аҳаммияти махсус пайдо кард: «Зеро рӯё ҳанӯз барои вақти муқарраршуда аст, вале дар анҷом он сухан хоҳад гуфт ва дурӯғ нахоҳад буд; агарчи даранг кунад, онро интизор бош, зеро ки он ҳатман хоҳад омад, ва таъхир нахоҳад кард. Одил ба воситаи имон зиндагӣ хоҳад кард.»

Вақти таъхир ноумедии аввалин аст, ки 22 март соли 1844 фаро меояд. Миллериён, бо истифода аз ҳисоби замони библиявӣ, поёни ҷаҳонро дар соли 1843 пешгӯӣ мекарданд. Вақте ки Худованд то он вақт наомад, ноумедии аввалин 22 март соли 1844 фаро расид. Ин аст вақти таъхир.

Ин вақти таъхир дар масали даҳ бокира, дар Ҳабаққук 2 ва дар Дониёл 12 аст. Дониёл 12:11 мегӯяд: «Ва аз вақте ки қурбонии доимӣ бардошта шавад...» Пешгузаштагон мефаҳмиданд, ки бутпарастӣ дар соли 508 мутеъ карда шуд, вақте ки Кловис вестготҳоро мағлуб намуд. Аз вақте ки бутпарастӣ бардошта мешавад ва папагӣ барқарор мегардад (сӣ сол баъд, дар соли 538), як ҳазору дусад навад рӯз хоҳад буд. Ояти баъдӣ мегӯяд: «Хушо касе ки мунтазир шавад ва ба ҳазору сесад сию панҷ рӯз бирасад». 508 ҷамъ 1335 баробар аст ба 1843. «Хушо касе ки ба 1843 бирасад». Рақами 1335 вақти таъхирро нишон медиҳад ва мегӯяд: «Хушо касе ки мунтазир шавад ва ба 1843 бирасад». Агар шумо фаҳмиши пешгузаштагонро дар бораи қурбонии доимӣ, чунон ки Эллен Уайт низ мекунад, нигоҳ доред, ин равшан аст.

Барои боз ҳам равшантар гардондан, Ишаё 30:18 мегӯяд: «Ва аз ин рӯ Худованд мунтазир хоҳад шуд». Дар ин ҷо Худованд домод дар масали даҳ бокира аст, ва Ӯ таъхир мекунад. «Ва аз ин рӯ домод таъхир хоҳад кард, то ки ба шумо файз намояд, ва аз ин рӯ Ӯ баланд хоҳад шуд, то ки бар шумо раҳм кунад, зеро Худованд Худои доварист. Хушо ҳамаи онҳое ки Ӯро интизор мешаванд». Ин бо Дониёл 12:12 мувофиқат мекунад: «Хушо касе ки интизор мешавад ва ба 1335 мерасад». Домод дар 22 март соли 1844 таъхир мекунад. Ба расидан ба ноумедии аввал ва сипас интизор шудан баракате вобаста аст. Вақте ки шумо ба ин ҷо мерасед, бояд интизор шавед. Чиро интизор мешавед? Ҳабаққук 2:3 мегӯяд: «Зеро рӯё ҳанӯз барои вақти муайян аст, аммо дар охир сухан хоҳад гуфт ва дурӯғ нахоҳад буд; агарчи таъхир кунад, онро интизор шав». Баракати расидан ба 1335 ин баракати расидан ба ин таърих аст, ки дар он Худованд Нидои Нимашабро ба анҷом хоҳад расонд.

На ҳама иҷозат дода мешавад, ки дар Нидои Нимашаб иштирок намоянд. Баъзе одамон ҳамроҳи миллериён сафар мекарданд на аз сабаби таҷрибаи шахсии худ бо Исои Масеҳ ё

омӯзиши шахсии Каломи Худо, балки аз тарс. Пеш аз он ки Нидои Нимашаб фаро расад, Худованд ин бародаронро аз ин ҳаракат чудо мекунад. Ноумедии аввал қисми он равандест, ки барои Нидои Нимашаб омодагӣ мебинанд. Мувофиқи гуфтаи Эллен Уайт, агар мо инро дарк накунем, мо аз роҳ ба дунёи шарири зери он меафтем.

Қувватбахшии Паёми Фариштаи Дуюм

Аз «Навиштаҳои Аввал», саҳифаи 238: «Наздиқ ба анҷоми паёми фариштаи дуюм, ман нури бузургро аз осмон дидам, ки бар халқи Худо медурахшид. Шуоъҳои ин нур чун офтоб дурахшон менамуданд, ва ман овозҳои фариштагонро шунидам, ки нидо карда мегуфтанд: “Инак, домод меояд.”» Ин ҳамон Нидои Нимашаб буд, ки мебоист ба паёми фариштаи дуюм қудрат бахшад. Пешравон дарк мекарданд, ки паёми фариштаи якум дар соли 1798 расид, аммо бо сукути Империяи Усмонӣ дар соли 1840 қувват ёфт. Ҳамаи паёмҳо дар нуқтаи муайяни замон мерасанд ва баъд аз он қувват меёбанд. Паёми фариштаи дуюм 22 март соли 1844 мерасад, вақте ки калисоҳои протестантӣ дарҳои худро бар зидди паёми миллерӣ бастанд. Нидои Нимашаб ба паёми фариштаи дуюм қудрат мебахшад. Паёми фариштаи сеюм 22 октябри соли 1844 мерасад ва он гоҳ қувват меёбад, вақте ки фариштаи пуриқтидори Ваҳй 18 ба он ҳамроҳ мешавад. Ҳар як паём дар таърих мерасад ва баъд аз он қувват меёбад. Фаҳмидани ин муҳим аст.

Нидои нисфишаб ба паёми фариштаи дуюм қувват бахшид. Фариштагон аз осмон фиристода шуданд, то муқаддасони рӯҳафтодаро бедор созанд ва онҳоро барои кори бузурге, ки пеши рӯ доштанд, омода гардонанд. Мардони аз ҳама боистеъдод нахустин касоне набуданд, ки ин паёмро қабул карданд. Вилиям Миллер аввалин касе набуд, ки ин паёмро қабул кард; баръакс, ӯ охири касе буд, ки онро пазируфт. Ӯ дар фаҳмиши ин паём аз ҳама боистеъдодтар буд, дар ҳоле ки Самуэл Сноу аввалин кас буд. Онҳое ки пештар дар ин кор роҳбарӣ мекарданд, охири касоне буданд, ки онро қабул карданд ва ба баланд шудани ин нидо кӯмак расониданд. Аз нигоҳи таърихӣ, охири шахсе, ки паёми Нидои нисфишабро қабул кард, Вилиям Миллер буд.

Аз «Муборизаи Бузург», 376:

Ҳангоми қувват гирифтани Нидои Нимашабӣ, тақрибан 50 000 нафар аз калисоҳо берун шуданд. Азбаски кори Миллер майл дошт калисоҳоро обод намояд, он дар ибтидо бо назари нек пазируфта шуд; вале чун хизматгузoron ва роҳбарони динӣ бар зидди таълимоти Адвент қарор карданд ва хоستانд ҳар гуна ташвишу баҳсро оид ба ин мавзӯ ӯ фуру нишонанд, онҳо аз минбар ба он муқобилат карданд ва аъзои худро аз имтиёзи ҳузур ёфтан дар мавъизаҳо дар бораи омадани дуюм, ҳатто аз сухан гуфтан дар бораи умеди худ дар маҷлисҳои ҷамъиятӣ низ маҳрум сохтанд.

Роҳбарон дар Калисои Адвентистӣ имрӯз, ки таълими ин паёмро дар калисо ва ҳатто дар хонаҳои хусусӣ манъ мекунанд, дар ин ҷо дар ҳаракати Миллерӣ пешакӣ тасвир шудаанд.

Имоноварон худро дар озмоиши бузург ва ҳайрату саргардонӣ дарёфтанд. Онҳо калисоҳои худро дӯст медоштанд ва намехостанд аз онҳо ҷудо шаванд, вале чун диданд,

ки шаҳодати Каломи Худо фурӯ нишонда мешавад ва ҳуқуқи онҳо барои таҳқиқи нубувватҳо инкор мегардад, эҳсос карданд, ки садоқат ба Худо ба онҳо иҷоза намедихад, ки таслим шаванд. Онҳое ки мекӯшиданд шаҳодати Каломи Худоро берун нигоҳ доранд, наметавонианд ҳамчун ташкилдиҳандаи Калисои Масеҳ шумурда шаванд. Аз ин рӯ, онҳо худро дар ҷудо шудан аз робитаи пешинаи худ ҳақбарҷо медонистанд. Дар тобистони соли 1844 тақрибан 50,000 нафар аз калисоҳо хориҷ шуданд.

Фаҳмиши Миллер ва Нидои ҳақиқии нимашабӣ

Аз китоби Пири ҷамъомад Дамстигт, «Асоси Паём ва Рисолати Адвентистони Рӯзи Ҳафтум», Миллер бовар дошт, ки эълони Дониёл 8:14 ва фариштаи якуми Ваҳй 14 ҳамон Нидои Нимашаб аст — «Инак, домод меояд». Ӯ бовар дошт, ки ин паём омадани дуҷуми Масеҳро муайян мекунад. Миллер чунин мешуморид, ки тамоми ин таърих Нидои Нимашаб буд, аммо Эллен Уайт баён мекунад, ки Нидои Нимашаб дар як лаҳзаи муайян ба анҷом расид. Самуэл Сноу ба суҳанронии худ унвони «Нидои Ҳақиқии Нимашаб»-ро дод, то онро аз таълимоти миллериён, ки Нидои Нимашабро паёми умумӣ медонистанд, фарқ намояд.

Рӯҳонитаринҳо аввалин шуда паёмро қабул карданд, ва онҳое ки пештар дар ин кор роҳбарӣ мекарданд, охирин шуда онро пазируфтанд ва ба болоравии нидо кумак расонданд. Уилям Миллер, ки аз соли 1833 ба ин сӯ дар ин кор роҳбарӣ карда буд, ҳангоме ки паёми Фарёди Нисфи Шаб дар моҳи августи соли 1844 омад, бо он дар мубориза афтод. Ӯ дар бораи ҷудо шудан аз калисоҳо мутмаин набуд ва солҳои зиёд таълими фаҳмиши дигареро дар бораи Фарёди Нисфи Шаб дода буд.

Уилям Миллер навишта:

«Ман ҳеҷ гоҳ нисбат ба ягон рӯзи муайяни зуҳури Худованд яқин набудам, зеро бовар доштам, ки ҳеҷ кас рӯз ва соатро дониста наметавонад. Дар ҳамаи суҳанронҳои ҷопии ман, чунон ки дар саҳифаи унвон дида мешавад, суҳан дар бораи соли 1843 мерафт. Дар ҳамаи суҳанронҳои шифоҳии худ ман ҳамеша ба шунавандагонам мегуфтам, ки ин давраҳо дар соли 1843 ба анҷом хоҳанд расид, агар дар ҳисобу китоби ман хато набошад; аммо гуфта наметавонистам, ки анҷом ҳатто пеш аз он вақт ҳам фаро нахоҳад расид, ва онҳо бояд пайваста омода бошанд. Дар соли 1842 баъзе аз бародарон бо қотеъияти зиёд дар бораи ҳуди ҳамон соли муайян мавъиза мекарданд ва маро барои гузоштани як «агар» мазаммат менамуданд.»

Дар моҳи майи соли 1842, нақшаи соли 1843 нашр гардид, ва бародарон ба Миллер гуфтанд, ки «агар»-ро аз баёни худ хориҷ кунед.

Миллер идома дод: «Матбуоти оммавӣ ҳамчунин нашр карда буд, ки ман барои омадани Худованд рӯзи муайянеро — бисту сеюми апрел — таъйин намудаам. Аз ин рӯ, дар моҳи декабри ҳамон сол, чун ман дар ҳисобу бароварди худ ҳеҷ иштибоҳе намедидам, эътиқоди худро нашр кардам, ки Худованд дар фосилаи байни 21 марти 1843 ва 21 марти 1844 хоҳад омад». Миллер аллакай ба хулосаи рӯзи даҳуми моҳи ҳафтум расида буд, ва хеле пеш аз он ки Самуэл Сноу аз ин хулоса барои эълони Нидои Нимашаб истифода барад, Миллер дар

бораи он навишта буд. Миллер ҳамон касе буд, ки Худованд ӯро ба кор бурд, то мантиқиеро ба ҳам оварад, ки Самуэл Сноу барои муайян кардани 22 октябри 1844 истифода кард.

Миллер навишт: «Дар давоми соли 1843, сахттарин маҳкумкунӣ аз ҷониби матбуот ва баъзе минбарҳо бар сари ман ва онҳое ки бо ман алоқаманд буданд, рехта шуд. Ниятҳои мо мавриди ҳамла қарор гирифт, усулҳои мо нодуруст муаррифӣ карда шуданд, обрӯи мо бадном карда шуд». Вақт гузашт, ва 21 март соли 1844 бе зоҳир шудани Худованд сипарӣ гашт. Ноумедӣ бузург буд, ва бисёре дигар бо онҳо роҳ напаймуданд. Пеш аз ин вақт, аз соли 1840, шумораи тахминии миллериён 200,000 нафар буд, аммо то ин замон танҳо 50,000 нафар боқӣ монданд.

Миллер идома дод: «Пеш аз ин, дар тирамоҳи соли 1843, баъзе аз бародарони ман калисохоро Бобил номида, ба таъкид мегуфтанд, ки аз онҳо берун омадан вазифаи адвентистҳост. Аз ин ман саҳт андӯхгин шудам. На танҳо таъсири он бисёр бад буд, балки ман онро таҳрифи Каломи Худо, қач маънидод кардани Навиштаҳо мешуморидам». Миллер бо паёми фариштаи дуҷум мубориза мебард, ва ин барои ӯ пазируфтани паёми ҳақиқии Нидои Нимашабро душвортар мегардонд. Ин амал паҳн шуд, ва калисоҳо дарҳои худро бар онҳо бастанд, ки ин боиси душмани гардида, аксари адвентистҳоро аз калисоҳои худ ҷудо кард.

Пас аз гузаштани вақти эълонкардаи худ, Миллер ноумедии худро нисбат ба давраи дақиқ эътироф кард, вале имони худро нигоҳ дошт. Ӯ қори худро дар Фарб дар давоми тобистони соли 1844 то ҳаракати Моҳи Ҳафтум идома дод. Ӯ дар ин ҳаракат ҳеҷ иштирок надошт, ба ғайр аз номае, ки ҳаҷдаҳ моҳ пештар дар бораи риояи аҳкоми Қонуни Мусо, ки ба он моҳ ишора мекарданд, навишта буд. Ӯ интизор набуд, ки аз он мавзӯҳо чунин истифода бурда мешавад ё ки имон овардан ба чунин далелҳо ба меъёри наҷот табдил хоҳад ёфт. Ӯ то ду ё се ҳафта пеш аз 22 октябри соли 1844 бо ин ҳаракат ҳамфикр набуд. Дар номае ба Ҳаймс аз 6 октябри соли 1844, Миллер навишт: «Ман дар моҳи ҳафтум ҷалоле мебинам, ки ҳаргиз пеш аз ин надида будам... Акнун, муборак бод номи Худованд, ман дар Навиштаҳо зебӣ, ҳамоҳангӣ ва мувофиқатеро мебинам, ки дер боз барои он дуо гуфта будам, вале то имрӯз онро надида будам. Худовандро ҳамд бод, эй ҷони ман. Бародар Сноу, Бародар Сторрс ва дигарон барои васила буданашон дар қушодани ҷашмони ман муборак бошанд. Ман қариб ба хона расидам. Ҷалол, ҷалол, ҷалол, ҷалол».

Баъдтар, Миллер «Нидои Нимашаб»-ро аз нав баррасӣ карда, онро таассуб номид. Дамстеегт қайд мекунад, ки Сноу тарҳи асосии паёми «Нидои Нимашаб»-ро аз асари пешини Миллер гирифта буд.

Ҳисобҳои Сноу, ки моҳи март соли 1844 нашр шуданд, то ҷамъомади саҳроии Экстер, аз 12 то 17 августи соли 1844, таваҷҷуҳи андаке барангехтанд. Дар он ҷо санаи дақиқи бозгашти Масех, ки ӯ муайян карда буд, бисёре аз миллеритонро ба ҳаракат овард ва кӯшиши миссионерии онҳоро ба авҷи худ расонд. Воқуниши онҳо бо номи ҳаракати Моҳи Ҳафтум маъруф гардид. Гарчанде ки роҳбарони миллеритон дар аввал бо шакку тардид менигаристанд, чанд ҳафта пеш аз рӯйдоди интизормешуда онҳо ба ин ҳаракат ҳамроҳ

шуданд ва ичозат доданд, ки назарҳои Сноу ба таъри расанд ва мавриди ҷонибдорӣ қарор гиранд.

Фарёди нисфи шаб ва паёмадҳои он

Рӯёи нахустини Эллен Уайт қавми Худоро бар роҳе сӯи осмон нишон медиҳад, бо нуре дар паси онҳо, ки «Нидои Нисфи Шаб» номида мешавад. Паёме, ки Самуэл Сноу пешниҳод намуд, бояд фаҳмида шавад. Дар моҳи майи соли 1842, 300 ҷадвал барои 300 воиз чоп карда шуд. То 22 марти соли 1844, баъд аз ноумедии аввал, ҷадвал қанор гузошта шуд, ва бисёре аз ҳаракат хориҷ шуданд. Онҳое ки боқӣ монданд, мебоист интизор мешуданд. Дар маҷлиси урдугоҳии Эксетер, Сноу нишон дод, ки Худованд 22 октябри соли 1844, дар Рӯзи Каффорат, хоҳад омад. Ин онҳоро водор сохт, ки ин паёмро эълон кунанд.

Ҷозеф Бейтс нақл кард, ки пас аз анҷумани хаймавии Эксетер, ҳангоме ки ӯ аз миёни вагонҳои қатор мегузашт, овозро шунид, ки тақрор мекарданд: «Инак, домод меояд!» Ин ҳаракат дар давоми ду моҳ саросари Иёлотҳои Муттаҳидро фаро гирифт ва ба Ноумедии Бузург дар 22 октябри соли 1844 анҷомид.

Дамстегт оид ба Конфронси Адвентистони Лоу Хэмптон, ки рӯзҳои 28–29 декабри соли 1844 баргузор гардид ва Хаймс ва Миллер дар он иштирок доштанд, чунин изҳори назар мекунад. Хаймс таъкид намуд, ки муқаддасонро бояд тасалли дод, ҷаҳони масеҳиро бедор кард ва наҷотро ба гунаҳкорон эълон намуд. Чанд ҳафта баъд, матбуоти адвентистӣ аз нав ба фаъолият оғоз кард, ва Хаймс эълон дошт, ки дари наҷот боз аст. Миллер тадричан мафҳуми тундравонаи «дари баста»-ро тарк кард ва ба назари аслии худ дар бораи Нидои Нисфи Шаб бозгашт. Дар ҳамон моҳ, Эллен Уайт рӯёи аввалини худро дид, ки нишон медод онҳое, ки Нидои Нисфи Шабро рад мекунанд, аз роҳ меафтанд. Он рӯё барои Вилиям Миллер ҳамчунон буд, ки барои ҳар каси дигар.

Санҷиши ниҳой ва мероси Уилям Миллер

Аз «Навиштаҳои Аввалин», саҳифаи 257:

Баъд диққати ман ба Уилям Миллер ҷалб карда шуд. Ӯ саргум менамуд ва аз изтиробу андӯх барои қавми худ ҳам гашта буд. Гурӯҳе ки дар соли 1844 муттаҳид ва меҳрубон буданд, муҳаббати худро аз даст медоданд, ба якдигар муқобил меистоданд ва ба ҳолати сардӣ ва ақибгардии рӯҳонӣ меафтоданд. Чун ӯ инро медид, ғам қуввати ӯро фано мекард. Ман дидам, ки пешвоён ӯро назорат мекарданд, хусусан Еҳушаъ Хаймс, ва метарсиданд, мабодо ӯ паёми ғариштаи сеюмро қабул кунад.

Паёми ғариштаи сеюм дар ин замина шанбе аст. Ҳангоме ки Миллер ба сӯи нуре, ки аз осмон буд, майл мекард, ин мардон нақшаҳо мекашиданд, то зехни ӯро аз он дур созанд. Таъсири инсонӣ ӯро дар торикӣ нигоҳ дошт ва нуфузи ӯро дар миёни касоне, ки ба ҳақиқат муқобил буданд, нигоҳ медошт. Оқибат Миллер овози худро бар зидди нуре, ки аз осмон буд, яъне бар зидди шанбе, баланд кард. Ӯ натавонист он паёмро бипазирад, ки ноумедии ӯро тавзеҳ медод ва бар гузашта нур ва ҷалол меафканд. Ӯ ба ҷои илоҳӣ бар ҳикмати инсонӣ

така кард. Азбаски аз меҳнат ва пирӣ шикаста шуда буд, ӯ ба он андозае масъул набуд, ки онҳое буданд, ки ӯро аз ҳақиқат боздоштанд. Гуноҳ бар дӯши онҳост. Агар Миллер метавонист нури фариштаи сеюмро бубинад, чизҳои бисёре ба ӯ тавзеҳ дода мешуданд. Аммо бародаронаш нисбат ба ӯ чунин муҳаббати амиқро эътироф менамуданд, ки ӯ гумон мекард ҳеҷ гоҳ наметавонад худро аз онҳо ҷудо кунад. Худо иҷозат дод, ки ӯ зери қудрати марғ афтад ва ӯро дар қабр аз онҳое пинҳон дошт, ки ӯро аз ҳақиқат дур карда буданд. Мусо пеш аз ворид шудан ба Заминаи ваъдашуда хато кард; ҳамчунин Миллер низ, дар ҳоле ки ба зудӣ ба Кантони осмонӣ ворид мешуд, хато кард. Дигарон ӯро ба ин водор карданд; дигарон бояд барои он ҳисоб диҳанд. Аммо фариштагон ғубори гаронбаҳои ин банди Худоро посбонӣ мекунанд ва ӯ ҳангоми садои карнаи охирин берун хоҳад омад.

Хулоса: Дарсҳо барои имрӯз

Дар хотима, Вилиям Миллер Адвентистони рӯзи ҳафтумро дар охири ҷаҳон рамзӣ менамояд. Рӯзеи аввали Эллен Уайт бештар барои айёми мост, на барои замони ҳуди ӯ. Дар охири ҷаҳон, Адвентистони рӯзи ҳафтум нури Нидои Нимашабро рад хоҳанд кард. Нури Нидои Нимашабро танҳо бо дарки ин таърих метавон фаҳмид. Ноумедии аввал ҳаракати миллерино аз онҳое, ки бо сабабҳои нодуруст дар он буданд, пок сохт ва мардумро барои таҷрибаи озмоишӣ омода кард, ки онҳоро ба Қудси қудсӣ мебард. Онҳое ки ба ноумедии аввал мерасанд, танҳо дар сурате мубораканд, ки то 22 октябри соли 1844 интизор шаванд. Ин вақт аз ҷониби Худо муқаррар шудааст, то қавмеро ба вучуд оварад, ки ӯ онҳоро ба Қудси қудсӣ ҳамчун хоҳад овард. Рад кардани Нидои Нимашаб ва аз роҳ афтодан, рад кардани тамоми ин таърих аст.

Вилиям Миллер се ба се хато кард, ва мо ҳамеша бо се озмоиш санҷида мешаедем. Хатои аввали ӯ ин буд, ки Нидои Нисфи Шабро дар моҳи декабри соли 1844 рад кард. Хатои дуюми ӯ ин буд, ки ба ҷои Худо ба одамон гӯш дод, ки ин ба хатои сеюми ӯ овард: рад кардани шанбе. Дар охири ҷаҳон, Адвентистони рӯзи ҳафтум таърихи Нидои Нисфи Шаб ва даъватро ба бозгашт ба роҳҳои қадим рад хоҳанд кард, зеро ба роҳбарони худ гӯш медиҳанд. Бо ин амал онҳо худро барои нишони ҳайвон омода месозанд ва раванди сеқадмаи озмоиши Миллерро такрор мекунанд, ки аз тарзи муносибати онҳо ба паём ва таърихи Нидои Нисфи Шаб оғоз меёбад.

Аз вақти ноумедии аввал то ноумедии дуввум танҳо ду нубуввате ҳаст, ки ба таърих дахл мекунанд: 2300 рӯз («Гарчи рӯзе таъхир кунад, интизораш бош») ва 2520. Рад кардани 2520 маънои рад кардани Нидои Нисфи Шабро дорад. Рад кардани Нидои Нисфи Шаб маънои аз роҳ афтидан ба сӯи ҷаҳони шарии поёно дорад.

Мо ин масъаларо дар пешниҳоди навбатӣ боз ҳам бештар баррасӣ хоҳем кард.